

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5823200512
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Bebčák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5823200512.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Bebčáka, členiek senátu JUDr. Martyiny Nemravovej a JUDr. Miriam Štillovej, v právnej veci navrhovateľa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, D., zast. JUDr. Katarína Filipovičová, advokátka, so sídlom Vajanského 2786/2, 010 01 Žilina, IČO: 44 376 685, proti odporkyňi: E. F., G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/XX, D., zast. Mgr. František Baraniak, advokát, so sídlom H. XXXX/XX, XXX XX I. B., v konaní o určenie otcovstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu A. F., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č.k. 7Pc/6/2023-63 zo dňa 13. júna 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Námestovo č.k. 7Pc/6/2023-63 zo dňa 13. júna 2023 p o t
v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd prerušil konanie sp. zn. 7Pc/6/2023 do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného pod sp. zn. 14C/76/2023. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáha určenia otcovstva k maloletému dieťaťu A. F., nar. XX.XX.XXXX, nakoľko má za to, že je jeho biologickým otcom; zároveň žiadal, aby súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému. Odporkyňa (matka maloletého dieťaťa) sa k návrhu vyjadrila v podaní zo dňa 09.05.2023, v ktorom uviedla, že tvrdenia a skutočnosti uvádzané zo strany navrhovateľa v návrhu zo dňa 20.03.2023 sú v celom rozsahu účelové, zavádzajúce a nepravdivé. Odporkyňa tvrdenie navrhovateľa uvedené v návrhu zo dňa 20.03.2023 popiera v celom rozsahu a uvádza, že navrhovateľ nie je otcom maloletého dieťaťa a nie je aktívne vecne legitimovaný vo vzťahu k uplatnenému návrhu, pretože mu nesvedčí ani jedna z domnieok otcovstva v zmysle ust. § 84 zákona o rodine. Jeho subjektívne, nepravdivé a nepreukázané tvrdenia uvedené v návrhu zo dňa 20.03.2023 nemôžu založiť u neho existenciu aktívnej vecnej legitimácie. Navrhovateľ nie je a nikdy nebol manželom odporkyne. Je síce pravdou, že navrhovateľ o odporkyňu prejavoval záujem, no odporkyňa popiera, že by s navrhovateľom mala intímny pomer v čase rozhodujúcom pre počatie maloletého dieťaťa a aj kedykoľvek inokedy. Navrhovateľ nebol za otca určený ani súhlasným vyhlásením rodičov. Nie však z dôvodov, ktoré uvádza navrhovateľ v návrhu (že by odporkyňa odmietala takéto vyhlásenie uskutočniť alebo by podmieňovala jeho uskutočnenie nejakým úkonom), ale z toho dôvodu, že navrhovateľ otcom maloletého nie je. Zároveň matka mal. dieťaťa uviedla, že otcovstvo k maloletému A. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/XX, D. z matky E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/XX, D., bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov.

2. Dňa 18.05.2023 navrhovateľ prostredníctvom splnomocneného zástupcu doručil okresnému súdu návrh na prerušenie konania v zmysle ustanovenia § 164 zákona č.160/2015 Z.z. (CSP). Vo svojom podaní uviedol, že z podkladov doručených do súdneho spisu právnym zástupcom matky bolo zistené, že matka urobila dňa 26.04.2023 spoločne s osobou menom J. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, D., súhlasné vyhlásenie rodičov o určení otcovstva k mal. dieťaťu A. F., nar. XX.XX.XXXX. Navrhovateľ má

za to, že predmetný právny úkon je neplatný, a preto dňa 18.05.2023 bola podaná žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu (súhlasného vyhlásenia rodičov o určení otcovstva k vyššie označenému mal. dieťaťu). Vzhľadom k tomu, že prebieha súdne konanie o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorého výsledok môže mať podstatný vplyv na rozhodnutie súdu vo veci určenia otcovstva k mal. Dieťaťu, a aby ďalším konaním matky nedochádzalo k mareniu spravodlivosti a zásahom do práv navrhovateľa, žiadal, aby súd konanie vo veci samej až do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti právneho úkonu prerušil.

3. Okresný súd mal z registra preukázané, že sa pod sp. zn. 14C/76/2023 vedie konanie o žalobe žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, o určenie neplatnosti právneho úkonu - súhlasného vyhlásenia rodičov o určení otcovstva k mal. dieťaťu A. F., nar. XX.XX.XXXX.

4. Matka mal. dieťaťa vo svojom podaní zo dňa 07.06.2023 uviedla, že s návrhom na prerušenie konania nesúhlasí. Má za to, že návrh na prerušenie konania nie je dôvodný. Procesný návrh navrhovateľa považuje za účelovú obštrukciu s cieľom oddialiť meritórne rozhodnutie súdu v tejto právnej veci, ktorou reagoval na skutočnosti (o tom, že nie je otcom maloletého), ktoré mu boli známe ešte pred podaním návrhu v tejto právnej veci. Navrhovateľ (hoci právne zastúpený advokátom) sa snaží spojiť nespojiteľné, keďže ratio materie akékoľvek konanie vedené podľa civilného sporového poriadku nemôže predstavovať dôvod na prerušenie konania vedeného podľa civilného mimosporového poriadku. Za takejto situácie odporkyňa navrhla, aby súd návrh navrhovateľa na prerušenie konania zamietol a aby v celom rozsahu zamietol aj návrh navrhovateľa vo veci samej.

5. Kolízny opatrovník vo svojom podaní zo dňa 02.06.2023 uviedol, že súhlasí s prerušením konania 7Pc/6/2023 vo veci určenia otcovstva a úpravu práv a povinností rodičov.

6. Okresný súd poukázal na ust. § 164 Civilného sporového poriadku a vzhľadom na to, že konanie o žalobe žalobcu (A. B., nar. XX.XX.XXXX) o určenie neplatnosti právneho úkonu - súhlasného vyhlásenia rodičov o určení otcovstva k mal. dieťaťu sp. zn. 14C/76/2023 nie je k dnešnému dňu právoplatne skončené, považoval za vhodné prerušiť toto konanie o určenie otcovstva do skončenia konania o určenie, že súhlasné vyhlásenie rodičov o určení otcovstva k mal. dieťaťu A. F., nar. XX. XX. XXXX, je neplatné. Otázka, či súhlasné vyhlásenie rodičov o určení otcovstva k mal. dieťaťu bolo platné alebo nie, je totiž podstatná pre rozhodnutie o návrhu na určenie otcovstva rozhodnutím súdu, pretože podľa ust. § 94 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, ak nedošlo k určení otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd. Hmotnoprávnou podmienkou určenia otcovstva rozhodnutím súdu - čo je predmetom konania vo veci sp. zn. 7Pc/6/2023 - je teda skutočnosť, že otcovstvo k dieťaťu nebolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Keďže otázka, či otcovstvo k dieťaťu bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, resp. či súhlasné vyhlásenie rodičov o určení otcovstva k dieťaťu je platné, sa rieši v inom konaní, okresný súd toto konanie do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o určení otcovstva prerušil.

7. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie odporkyňa z dôvodu, že okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil odporkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím sú vo vzťahu k napadnutému uzneseniu dané odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) d) a h) C.s.p. V konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 14C/76/2023 sa nerieši žiadna hmotnoprávna otázka, ktorá by mala vplyv na meritórne rozhodnutie súdu v konaní o určenie otcovstva. Napadnuté uznesenie je nezákonné, pretože odporuje ust. § 109 C.m.p., keďže otcovstvo k maloletému dieťaťu bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, ktoré je platným právnym úkonom bez ohľadu na skutočnosti, ktoré tvrdí domnelý otec. V dôsledku určenia otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov odpadol predmet konania o určenie otcovstva a nastala prekážka postupu konania, pre ktorú mal súd povinnosť konanie o určenie otcovstva zastaviť a nie prerušiť.

8. Odporkyňa ďalej uviedla tri domnienky otcovstva s tým, že určení otcovstva k tomu istému dieťaťu nemôžu svedčiť rôzne domnienky otcovstva rôznych mužov a až po úspešnom zapretí niektorej z domnienok (s výnimkou tretej) môže za splnenia zákonných podmienok nastúpiť opäť niektorá z domnienok. Podľa § 94 ods. 1 Zákona o rodine, "ak nedošlo k určení otcovstva súhlasným vyhlásením

rodičov, môže dieťa, matka, alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd.“ Dôsledkom súhlasného vyhlásenia rodičov je, že dieťa má otca určeného, ten sa stáva nositeľom všetkých rodičovských práv a povinností a z toho vyplývajúcej právnej ochrany. Súčasne odpadá dôvod pre ďalšie určovanie otcovstva, keďže dieťa môže mať z právneho hľadiska len jedného otca. Na danú hmotnoprávnú situáciu reflektuje aj procesná úprava ustanovenia § 109 CMP, ktorá stanovuje osobitnú prekážku pre postup v konaní o určenie otcovstva súdom a tou je určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov alebo osvojenie dieťaťa. Pokiaľ bolo v priebehu konania určené otcovstvo podľa druhej domnienky, teda súhlasným vyhlásením rodičov, konanie o určenie otcovstva musí byť zastavené. Navyše súd prvej inštancie pri vydaní napadnutého uznesenia postupoval v rozpore s vlastnou rozhodovacou praxou ako aj praxou ostatných všeobecných súdov, keď konanie, ktoré začalo skôr prerušil do skončenia konania, ktoré začalo neskôr, čo odporuje akejkoľvek aj formálnej logike. Okresný súd mal konanie zastaviť, čo však neurobil a konanie nezákonným spôsobom prerušil. Takýto postup zasahuje do práv mal. dieťaťa. Jediným dôvodom, pre ktorý žalobca podal návrh na určenie otcovstva, je skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 4T/25/2023 bola na neho podaná obžaloba pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa ust. § 156 ods. 1 Tr. zák. v spojení s trestným činom výtržníctva podľa ust. § 364 ods. 1 Tr. zák., pričom tvrdením o tom, že je otcom maloletého dieťaťa sa v tomto trestnom konaní snaží dosiahnuť miernejší alebo nižší trest. Odporkyňa upriamuje pozornosť odvolacieho súdu na to, že oproti právam navrhovateľa stojí na druhej strane právo maloletého dieťaťa, matky a právneho otca na ich rodinný život v zmysle článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré je chránené rovnakou intenzitou. ELSP napr. nepovažuje nepriznanie práva na podanie zapieracej žaloby putatívnemu otcovi za porušenie čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keď kladie prvoradý dôraz na „najlepší záujem dieťaťa“, a to aj pred právom otca na určenie jeho biologického rodičovstva (viď rozhodnutie vo veci Kautzor proti Nemecku sťažnosť č. 23338/09, Ahrens proti Nemecku sťažnosť č. 45071/09 alebo Nylund proti Fínsku sťažnosť č.27110/95). Odporkyňa má za to, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je s prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti arbitrárne a navrhuje, aby odvolací súd uznesenie Okresného súdu Námestovo sp. zn. 7Pc/6/2023-63 zo dňa 13.06.2023 v celom rozsahu zrušil a nariadil súdu prvej inštancie, aby konanie v zmysle ust. § 109 C.s.p. zastavil.

9. Navrhovateľ vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že uznesenie okresného súdu považuje za vecne správne a tvrdenia uvedené v odvolaní nezakladajú dôvody na jeho zrušenie. Prerúšením konania nijakým spôsobom nedochádza k znemožňovaniu uplatňovania práv na strane matky. Naopak úmyselné a tendenčné konanie matky porušuje práva navrhovateľa, ktorý je o svojom otcovstve k mal. dieťaťu presvedčený a ktorému nasvedčujú tiež všetky predložené dôkazy. Obštrukčné správanie matky je sekundárnym dôvodom na prerušenie konania, aby jej sústavným svojvoľným konaním nedochádzalo k odopieraniu práv navrhovateľa ako otca mal. dieťaťa. Zákonné preukázanie účelovosti konania matky vyhlásením právneho úkonu - súhlasného vyhlásenia „rodičov“ o určení otcovstva zo dňa 26.04.2023 za neplatný umožní navrhovateľovi, aby sa mohol naďalej domáhať svojich práv a povinností vyplývajúcich z rodičovstva a zápisu svojej osoby ako biologického otca do rodného listu mal. dieťaťa. Ustanovenie o povinnosti zastavenia súdneho konania v prípade, ak dôjde k súhlasnému vyhláseniu rodičov o určení otcovstva, nemožno vykladať reštriktívne a nemožno ho aplikovať v prípadoch, kedy existuje dôvodná obava z nezákonného správania niektorého z účastníkov konania, ktorou dochádza k porušovaniu základných práv druhého účastníka konania a tým v konečnom dôsledku aj samotného maloletého dieťaťa. Dňa 20.03.2023, kedy bol podaný návrh na určenie otcovstva a úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu, nebol v rodnom liste mal. A. F., nar. XX.XX.XXXX, nikto uvedený ako otec. K zápisu osoby: J. I., nar. XX.XX.XXXX, ako otca do rodného listu mal. dieťaťa došlo dňa 26.04.2023, a to súhlasným vyhlásením rodičov o určení otcovstva urobenom na matričnom úrade v D.. K.

K..L.

Zo strany matky a právneho otca sa jedná o jasnú a zrejmu účelovosť, ktorej motívom má byť zabránenie zápisu navrhovateľa do rodného listu mal. dieťaťa napriek skutočnosti, že navrhovateľ je o svojom otcovstve presvedčený, nakoľko v čase rozhodnom pre počatie maloletého dieťaťa s matkou tvoril pár, pričom bol jediným mužom, s ktorým súložila. Presvedčenie navrhovateľa, že je biologickým otcom mal. Dieťaťa, umocňuje tiež skutočnosť, že matka jeho otcovstvo nikdy nepopierala. Počas tehotenstva sa žalobca aktívne zaujímal o jej potreby, pravidelne s ňou absolvoval lekárske prehliadky, nakupoval

potrebné veci nielen jej, ale tiež v tom čase ešte nenarodenému mal. dieťaťu, dokonca absolvoval s matkou pamätné tehotenské fotenie. Po narodení mal. dieťaťa ho navrhovateľ v domácnosti matky pravidelne navštevoval a o oboch sa zaujímal. Matka do dnešného dňa neuviedla žiadne relevantné dôvody, pre ktoré ho odmietala nechať zapísať do rodného listu mal. dieťaťa, namiesto toho sa však neštitila nechať ako otca mal. dieťaťa zapísať inú osobu, hoci vedela, že táto nie je biologickým rodičom. Navrhovateľ je tiež uvedený v krstnom liste mal. dieťaťa ako jeho otec. Je teda prinajmenšom nelogické a absolútne spoločensky odsúdeniahodné, ak by ho matka držala v presvedčení, že je biologickým otcom mal. dieťaťa, ak by tomu tak nebolo. Krstnou mamou pri krste mal. dieťaťa je M. H., sesternica navrhovateľa, ktorá skutočnosť rovnako potvrdzuje, že matka vie, že biologickým otcom mal. dieťaťa je navrhovateľ. V opačnom prípade nie je dôvod na to, aby súhlasila, že krstným rodičom mal. dieťaťa sa stane osoba, ktorá nie je v príbuzenskom pomere ani s jedným z rodičov.

10. K.

K..L.

Motív, ktorý viedol právneho otca k tomu, aby urobil spoločne s matkou súhlasné vyhlásenie rodičov o určení otcovstva k mal. dieťaťu dňa 26.04.2023, a tým na seba prevzal rodičovské práva a povinnosti k cudziemu dieťaťu, nie je zrejmý. Vzhľadom ku skutočnosti, že matka a právny otec nikdy netvorili pár, teda ani nikdy nežili v spoločnej domácnosti, je vylúčené, aby bol práve on biologickým otcom mal. dieťaťa, o ktorej skutočnosti musel mať rovnako ako matka v čase urobena súhlasného vyhlásenia rodičov o určení otcovstva k mal. dieťaťu vedomosť. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že matka i právny otec svojim konaním priechiacim sa dobrým mravom sa úmyselne snažili navrhovateľovi znemožniť uplatňovanie si svojich rodičovských práv podaním žaloby o určení otcovstva k mal. dieťaťu a v prípade, že by súd nevyslovil neplatnosť takto urobeného právneho úkonu, vo vzťahu k žalobcovi by došlo k porušeniu čl. 6. a čl. 8. Dohovoru a aj k porušeniu čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“). Svojim protiprávnym konaním matka a právny otec tiež rozhodne nekonali v najlepšom záujme mal. dieťaťa, medzi ktorého práva v zmysle čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa patrí aj právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie ESLP vo veci Paulík o/a Slovenská republika, z ktorého možno vyvodit', že v prípade, ak skutočný stav (biologické otcovstvo) je v rozpore s právnym stavom (právnym otcovstvom) založeným na základe domnienky, ktorá spôsobuje právne následky a zároveň dôjde k stretu s právom jednotlivca garantovaným Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“), nemala by absentovať v právnej úprave možnosť nápravy takéhoto nežiadúceho (protiprávneho) stavu. Jedinou zákonnou možnosťou ako za tejto situácie môže navrhovateľ uplatňovať svoje práva z titulu rodičovstva je žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu, pričom sa odvoláva na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky SP. zn. 6 Cdo 224/2016 zo dňa 31.10.2017, ktorým sa riešila identická situácia a ktorým Najvyšší súd SR vyslovil záver, že „právny poriadok Slovenskej republiky nevyklučuje možnosť, aby sa ten, kto o sebe tvrdí, že je biologickým otcom maloletého dieťaťa, domáhal určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov podľa § 91 ods. 1 Zákona o rodine. V konaní má kľúčový význam najlepší záujem maloletého dieťaťa.“ K údajnej účelovosti konania navrhovateľa, ktorú prezentuje matka v odvolaní, keď tvrdí, že sa podaním návrhu na určenie otcovstva a úpravu práv a povinností k mal. dieťaťa navrhovateľ snaží dosiahnuť miernejší trest v konaní vedenom Okresným súdom Námestovo pod SP. zn. 4T/25/2023, navrhovateľ uviedol, že sa jedná o absurdnosť. Proti žalobcovi nie je a ani nikdy nebolo vedené nijaké trestné konanie. Preverovaním na Okresnom súde Námestovo bolo zistené, že pod sp. zn. 4T/25/2023 je síce vedené konanie proti osobe menom A. B., jedná sa však len o menovca navrhovateľa. Matka touto informáciou súd vyslovene zavádza. Aj keby proti žalobcovi trestné konanie skutočne vedené bolo, v Trestnom zákone neexistuje ustanovenie, na základe ktorého by skutočnosť, že sa vedie konanie o určení otcovstva, odôvodňovala miernejší trest.

11. Krajský súd ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v § 65 CMP až 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario, za súčasnej aplikácie § 219 ods. 3 CSP a § 378 CSP) uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

12. Krajský súd sa za účelom posúdenia odvolacích námietok odporkyne v potrebnom rozsahu oboznámil so spisovým materiálom. Z tohto vyplýva, že konanie vo veci začalo na základe návrhu navrhovateľa na určenie, že je otcom maloletého A. F.. Odporkyňa vo vyjadrení k podanému návrhu uviedla, že s týmto nesúhlasí a poukázala na skutočnosť, že otcovstvo k maloletému A. F. bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Následne navrhovateľ písomným podaním zo dňa 18.05.2023 navrhol konanie prerušiť do skončenia konania o určenie neplatnosti právneho úkonu súhlasného vyhlásenia rodičov. Poukázal pritom na podanú žalobu o určenie neplatnosti tohto právneho úkonu, o ktorej sa na okresnom súde vedie konanie pod sp.zn. 14C/76/2023. Okresný súd návrhu navrhovateľa vyhovel a odvolaním napadnutým uznesením konanie prerušil. Odporkyňa svoju odvoláciu argumentáciu koncentrovala do námietky, že v tomto prípade okresný súd nepostupoval správne, ak konanie prerušil. Odporkyňa poukázala na úpravu ust. § 109 CMP, v zmysle ktorého malo byť konanie o určení otcovstva zastavené, pretože došlo k určení otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov. Podľa odporkyne nie je daný žiadny dôvod na prerušenie konania až do právoplatného skončenia konania o zjavne nedôvodnej žalobe na určenie neplatnosti právneho úkonu súhlasného vyhlásenia rodičov.

13. Krajský súd vo vzťahu k odvolacím námietkam odporkyne považuje za potrebné v prvom rade uviesť, že ustálená súdna prax pripúšťa podanie určovacej žaloby na určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov podanej domnelým otcom. V tomto smere možno poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 224/2016, publikované pod č. ZSP 55/2020, podľa ktorého možno otcovstvo určené súhlasným vyhlásením rodičov pred súdom napadnúť nielen žalobou o zapretie otcovstva podľa Zákona o rodine, ale aj určovacou žalobou o neplatnosť súhlasného vyhlásenia rodičov podanou domnelým otcom. V odôvodnení najvyšší súd uviedol, že tak právna teória ako aj súdna prax nevylučujú možnosť domáhať sa v civilnom konaní určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve, pokiaľ by neboli náležitosti vyhlásenia právneho úkonu v zmysle § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka splnené, resp. ak obaja vyhlasujúci rodičia vedeli, že muž, ktorý takéto vyhlásenie učinil, nie je biologickým otcom. Obdobne možno v tomto smere poukázať na judikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 pod č. R 68/2018, podľa ktorého: „Právny poriadok Slovenskej republiky nevylučuje možnosť, aby sa ten, kto o sebe tvrdí, že je biologickým otcom maloletého dieťaťa, domáhal určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov podľa § 91 ods. 1 Zákona o rodine. V konaní má kľúčový význam najlepší záujem maloletého dieťaťa“.

14. Krajský súd sa s prihliadnutím na uvedené nestotožnil s odvolacou námietkou, že v prejednávanom prípade malo byť konanie zastavené z dôvodu, že k maloletému bolo určené otcovstvo súhlasným vyhlásením rodičov. Vo vzťahu k tejto otázke je potrebné zaoberať sa posúdením okolností konkrétneho prípadu a z týchto okolností vyvodiť záver, či je nevyhnutné konanie zastaviť alebo či neprichádza do úvahy aj iný procesný postup. V prejednávanom prípade je zrejmé, že navrhovateľ sa domáha určenia svojho otcovstva k maloletému dieťaťu, pričom argumentuje tým, že súhlasné vyhlásenie rodičov o otcovstve iného muža vo vzťahu k tomuto dieťaťu je neplatné. Navrhovateľ zároveň preukázal, že v súlade s vyššie uvedenou ustálenou súdnou praxou uplatnil svoj nárok na určenie neplatnosti dotknutého súhlasného vyhlásenia rodičov samostatnou žalobou podanou na okresnom súde. Ako už bolo krajským súdom konštatované, takáto žaloba je prípustným prostriedkom ochrany dotknutých práv navrhovateľa, pričom zároveň platí, že aktuálne určeníu otcovstva na základe návrhu podaného navrhovateľom bráni skutočnosť existencie súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve iného muža. Na jednej strane tak možno konštatovať, že zákonné ustanovenie § 109 CMP bráni pokračovaniu konania o určenie otcovstva z dôvodu, že otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, avšak zároveň prebieha súdne konanie, ktorého predmetom je práve určenie neplatnosti tohto súhlasného vyhlásenia rodičov. Rozhodnutie vo veci určenia neplatnosti tohto súhlasného vyhlásenia rodičov je zásadným rozhodnutím a rozhodujúcou skutočnosťou vo vzťahu k možnosti posúdenia dôvodnosti návrhu navrhovateľa na určenie jeho otcovstva k maloletému dieťaťu. V prípade úspechu navrhovateľa v tomto konaní v podobe právoplatného určenia neplatnosti dotknutého súhlasného vyhlásenia rodičov by nič nebránilo tomu, aby sa ďalej pokračovalo v konaní, ktorého predmetom je určenie otcovstva k maloletému dieťaťu. Krajský súd pritom uvádza, že otázka určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov je podľa súdnej praxe prípustná aj ako prejudiciálna otázka, ktorú by súd konajúci o určení otcovstva riešil priamo v konaní o určenie otcovstva ako otázku prejudiciálnu. Krajský súd v tomto smere poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Cdo/142/2022 zo dňa 13.12.2022, v ktorom najvyšší súd ako súd dovolací riešil okrem iného námietku nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorý mal podľa podaného dovolania aplikovať ust. § 109 CMP a konanie o určenie

otcovstva zastaviť. Najvyšší súd v tomto smere uviedol, že v konaní o určenie otcovstva súd prvej inštancie posudzoval otázku platnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o určenie otcovstva, pričom prijal záver o jeho absolútnej neplatnosti a v konaní preto nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, keď súd prvej inštancie neaplikoval ust. § 109 CMP. Najvyšší súd tak v tomto konaní aproboval postup, kedy za situácie spochybnenia platnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o určenie otcovstva nedošlo napriek určenie otcovstva práve týmto súhlasným vyhlásením rodičov k aplikácii ust. § 109 CMP, teda nedošlo k zastaveniu konania, ale naopak, vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom o určenie otcovstva. Zároveň najvyšší súd v tomto rozhodnutí poukázal na vyššie uvedené rozhodnutie publikované pod č. R 68/2018, podľa ktorého právny poriadok nevyklučuje možnosť, aby sa ten, kto o sebe tvrdí, že je biologickým otcom maloletého dieťaťa, domáhal určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve, pričom na platnosti záverov tohto rozhodnutia nič nemení ani skutočnosť, že boli prijaté v konaní o určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve podľa žaloby podanej ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

15. Vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických východísk a záverov súdnej praxe, ktorá v konaní o určenie otcovstva aprobovala aj posúdenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o určenie otcovstva ako prejudiciálnej otázky bez toho, aby sa aplikovalo ust. § 109 CMP o zastavení konania, je potom krajský súd názoru, že okresný súd rozhodol vecne správne, keď konanie o určenie otcovstva prerušil až do skončenia konania o určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o určenie otcovstva. V danej procesnej situácii už prebiehajúceho konania o určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov je krajský súd názoru, že aj z hľadiska procesnej ekonomie je vhodnejšie prebiehajúce konanie o určenie otcovstva prerušiť a ďalší postup v tomto konaní určiť až po tom, ako bude právoplatne rozhodnuté o návrhu na určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov. Samotné prerušené konanie o určenie otcovstva aktuálne nemá žiadny dopad na práva a povinnosti účastníkov tohto konania a nie je ani v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa. V prípade, ak konanie o určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov bude skončené inak ako právoplatným určením neplatnosti tohto súhlasného vyhlásenia, bude namieste aplikovať postup podľa § 109 CMP a konanie zastaviť. Na druhej strane, ak bude navrhovateľ v konaní o určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov úspešný, odpadne tým prekážka, ktorá aktuálne bráni v tom, aby sa pokračovalo v konaní o návrhu na určenie jeho otcovstva k maloletému dieťaťu. Ak by za danej procesnej situácie došlo bez ďalšieho k zastaveniu konania o určenie otcovstva podľa § 109 CMP, tak by v prípade úspechu v konaní o určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov bol navrhovateľ nútený žalobu o určenie otcovstva k maloletému podávať opätovne, teda by išlo o postup, ktorý by bezdôvodne zasahoval do práva navrhovateľa na súdnu ochranu.

16. S prihliadnutím na uvedené konštatovania sa potom krajský súd stotožnil s postupom súdu prvej inštancie a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu o prerušení konania ako vecne správne rozhodnutie potvrdil.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.